Цэна асобнага нумэру 5 кап.

НАША НІВА

Выходзіць што тыдзень.

Адрэс рэдакціі і адміністраціі: **Вільня, Віленская вул., № 29.**

Цэна с перасылкай і дастаўкай на 1 г.—2 р. 50 к., на 6 мес.—1 р. 25 к. на 3 м.—65 к., на 1 мес.—25 к. За граніцай: на 1 г.— 4 р. на 6 мес —2 р. 3 мес.—1 р. Перамена адрэсу— 20 кап.

Абвесткі прыймаюцца на апошняй страніцы па 20 кап. за лінейку малымі літэрамі Рукапісы і карэспандэнціі, прысланые у рэдакцію, павінны быць чытэльна напісаны с праўдзівай фаміліей і адрэсам таго, хто яе прысылае. Можна такжэ падпісаць прозвішчэ разам з фаміліей,, хто ня захочэ каб была надрукавана праўдзівая фамілія. Адрэс і фамілія тэлькі для ведама рэдакціі. Рэдакція пакдае за сабой права папраўляць і укарачываць прысланые рукапісы і аўторам назад іх не звертае.

Год IX. — 1 Жніуня 1914 г. — № 30

Прымаецца далей подпіска на „Нашу Ніву“ на 1914 г.

Цэна на год—2 р. 50 коп., на 6 мес.—1 р. 25 к., на 3 мес.— 65 к., на 1 мес.—25 кап.

Адрэс: Вільня, Віленская 29.

НАЙВЫШЭЙШЫ МАНІФЭСТ.

БОЖАЙ МІЛАСЬЦЮ

Мы, Мікалай Другі,

Імпэратор і Самодзержэц Усерасейскі,

Цар Польскі, Вялікі Князь Фінляндзкі і прочая і прочая і прочая.

Ведамо чынім усім нашым верным падданым.

Колькі дзён таму Нашым Маніфэстам паведамілі Мы расейскі народ аб вайне, каторую Нам апавесьцілі Немцы. Цяпер Аўстро Вэнгрыя, першая зачыншчыца сьветавой завірухі, абнажыўшая меч ў час глыбокага супакою проці слабейшай Сэрбіі, скінула с сябе маску і апавесьціла вайну Расеі, каторая не раз яе ратавала. Сілы ворага растуць проці Расеі і усей славяншчыны, уваружыліся абедзві дужые дзержавы нямецкіе. Але с падвоенай сілай расце проці іх справядлівы гнеў спакойных народоў, і з нязломнай цьвердасцю устае перад ворагам вызваная на вайну Расея, верная слаўным перэказам сваей мінуйшчыны. Бачыць Бог, што не дзеля ваенных замыслоў ці марнай сьвецкай славы паднялі Мы аружжэ, але, бароню чы дастойнасці і баспечнасці сцеражонай Богам Нашай Імпэрыі, змагаемся за чэсную справу. У цяперэшняй вайне народоў мы не адны. Разам з намі паўсталі слаўные хаўрусьнікі нашы, каторые гэтак сама прымушэны хапіцца сілы аружжа, каб спыніць нанец вечную гразу са стараны нямецкіх дзержаў агульнаму міру і спакойнасці.

Ніхай Усёмагучы Бог благаславіць аружжу Нашаму і Нашых хаўрусьнікоў і ніхай падыймецца ўся Расея на геройскі чын з зялезам у руках, с крыжам у сэрцы.

Дан у С.-Пецярбурзе дня дваццаць шэстого ліпня у лето ад Раджэньня Хрыстова 1914-ое царствованьня жэ Нашаго у дваццатое.

На подлінніку Уласнай Яго Імпэратарскаго Велічэства рукою падпісано:

„МІКАЛАЙ“.

Надзвычайнае заседаньне Думы і Савета.

Цяперашнім часам у вайне перэважывае той, хто мае болей грошы, каму ня лішне також паваеваць месяц, два, ці тры, ато і поўгоду.

С гэтай прычыны, пасьля таго, як проці Расеі паднялі вайну немцы і аўстрыйцы, расейскі урад перш-на-перш пачаў клапаціцца аб тым, каб забеспечыць сабе патрэбные на вайну грошы. I вось 26 ліпня гэтаго году Государ склікаў на надзвычайнае заседаньне Гасударственную Думу і Савет.

Урад падаў дэпутатам некольні праектоў, як забеспечыць сабе грошы на вайну. Праекты гэтые былі вось якіе: выпусьціць чым больш паперовых грошы («бумажэк»); спыніць на два месяцы сысканьне грошы з даўжнікоў, калі вэксэлі выданы не пазьней як 17 ліпня («мораторіум»); урэшці, завясьці вялікшые налогі на віно, піво і тутун. З гэтаго зьбяруцца немалые грошы, каторых павінна хапіць на вайну.

На заседаньні Думы, бадай усе дэпутаты «інородцы» цьвёрда паказалі сваю прыхільнасць да Расеі: яны пачалі адзін перад адным тлумачыць, што яны сваей бацькаўшчынай лічаць Расею і гатовы аддаць усё, каб супольне з расейскім народом спыніць паход немцоў. Да іх прылучылася і оппозыція. I калі міністэрствы падалі свае праекты на прагляд Думы, дэпутаты з усіх партій без ніякой гутаркі зацьвярдзілі іх.

Пасля гэтаго—ў той же дзень—Думу, дый Савет, у каторым адбылося усё тое, што і ў Думе, распусьцілі да 1-го лютаго 1915 году, ды перад раз'ездам дэпутатоў было сказана, што ў патрэбі ізноў мо' склічуць іх перад назначэным тэрмінам.

Адным словам, грашэвая справа ў Расеі пастаўлена добра, — і гэта шмат паддзержывае сілы дзержавы ў яе вайне з Немеччынай і Аўстрыей.

НА ВАЙНЕ.

Кожын дзень цяпер прыносіць с сабой нешта новае. Ешчэ у апошнім нумэры «Нашай Нівы»—ўсяго сем дзён таму назад—пісалі мы аб вайне між Аўстрыей і Сэрбіей, праз каторую узнялася вайна між Нямеччыной—з аднаго боку, Расіей і Франціей--з другога. А цяпер, калі пішуцца гэтые словы, у Эўропі йдзе ўжо сем войн: Нямеччына ваюе з Расеей, Франціей і Бэльгіей, Аўстрыя—с Сэрбіей, Расеей і Франціей, Англія урэшці аб'явіла вайну немцам,— ды гэтак усе у кружок б'юцца. I трэба спадзевайца, што йшчэ іншые дзержавы ўмешаюцца ў вайну, гэтак пачынаецца ўжо сварка між Аўстрыей і Італіей, дый балканскіе дзержавы бадай, ня будуць сядзець ціцком...

Ўсе ваююць. Але сілы ў іх—няроўные. З аднаго боку стаіць Нямеччына і Аўстрыя, з другога —Расея, Франція, Англія, Бэльгія. Хто каго перасіліць?

Трэба сказаць, што ужо с першых крокоў немцам не пашанцавала. Яны думалі, што Бэльгія, невялікі край між Нямеччынай і Франціей, пазволіць нямецкай арміі свабодна прайсьці праз сваю зямлю: гэта для немцоў было дужа патрэбна, бо праз Бэльгію найлягчэй папасьці у Францію. Ажно выйшла ня тое: бэльгійцы супраціўіліся немцам і каля крэпасьці Льеж дзержаць іх ужо некольні дзён, непускаючы ўпярод — да Франціі. I хаця самы горад Льеж немцы ўзялі ў той чэцьверг, хаця страцілі пры гэтым каля 20000 душ салдат, усёж такі форты—самая Льежская крэпасць--ешчэ дзержацца і ня хочуць паддацца. Немцам німа як ісьці далей, пакуль з-заду ёсць непрыяцельская крэпасць Поруч з гэтым на падмогу бэльгійцам ідуць французы і англічане (англійскаго войска прыехала праз морэ каля 200000 душ). Дык і нямецкі паход стануў на мейсцу—і ні ўзад, ні ўперад. А тут ешчэ французы ўскочылі ў нямецк'е правінціі Эльзас і Лотарынгію, каторые калісьці належалі да Франціі і цяпер з усяе душы жадаюць вярнуцца да старой бацькаўшчыны, ды шчыра вітаюць французоў. Адным словам, на захадзі немцам не шанцуе.

Паглядзімо цяпер, што робіцца на Ўсходзі,–значыць, на расейскай граніцы. Тутака—ўздоўж усяе граніцы—ад Балційскаго мора да Польшы і далей ўздоўж гольскай граніцы на палудзень ажчо да Віслы рэкі—раскінулася нямецкая армія, даходзячы да граніц Аўстры. На граніцы з Літвой, што да нас найбліжэй, дагэтуль немцам нічога зрабіць не удалося: толькі невялічкіе каманды перэхадзілі праз граніцу на наш бок, ды адну з іх расейцы разьбілі каля пагранічнаго гораду Вержбалова: згінула там немцоў больш сотні душ, у расейцоў жэ—60. За тое немцы прайшлі глыбей з захаду на ўсход у Польшчу: яны забралі некольні мест, каторых ніхто не бараніў (Каліш, Чэнстохова, Бэндзін). С поўдня ім на падмогу йдуць аўстрыякі, каторые захапілі горад Ендржэев (у Келецкай губэрні),—і ўсе разам, як відаць, кірующца пад Варшаву.

Аўстрыя, аб'явіўшы Расеі вайну сьледам за Немеччынай, зразу жэ папхнула сваю армію на Валынь і Падольле. Некольні аўстрыйскіх каманд перайшлі Расейскую граніцу каля Радзівіллова, Волочыск і на поўдні — каля граніцы з Румыніей,—і ўжо на нашым баку ідуць невялічкіе бітвы, а ў суботу, 29 ліпня, каля мястэчка Бэрэстэчко, дзе калісьто шло змаганьне між казакамі і палякамі (недялёка ад Почаёва), зышлося расейскае і аўстрыйскае войска. Переважылі расейцы: пасьля нядоўгай бітвы, аўстрыйцы атступіліся назад—да сваей граніцы, ды па дарозі спалілі гарадок Броды. Народу згінула пры гэтым не шмат: у аўстрыйцой забітых і раненых усяго колькідзесят душ.

Як бачым, вялікай бітвы дагэтуль на расейскай граніцы не было. Газэты тлумачаць гэта тым, што немцы толькі тры--чатыры дні таму назад павінны былі скончыць мобілізацію, ды толькі цяпер пачнецца праўдзівая вайна.

Гэтак на сухапуцьці. На моры так сама йшчэ даволі спакойна. На Балційскім моры ля берагоў Расеі круцяцца немецкіе броненосцы. Яны намыкаліся абстрэліваць горад Лібаву і пусьцілі ў яго каля 20 бомб, не зрабіўшы вялікай шкоды. У газэтах ходзяць чуткі, бытцым немцы маняцца плыць з войскам у Ганге—(па беразі Фінляндіі) ды тамака высадзіць сваю армію, але дагэтуль нічога аб тым не чутно. Не чутно, чым скончылася марская бітва між нямецкім і англійскім флотам, што узнялася колькі дзён таму назад на Нямецкім моры (каля берегоў Шотландіі): англійскі флот дужэйшы за нямецкі, і бадай што немцам гэта бітва нічога добраго не прынясець.

Пакуль ваюючые арміі стаяць адна проці аднэй, ачглічане кінуліся ў іншы бок. Немцы маюць у розных часьцях сьвету—у Афрыцы, Азіі і др. багата колоній, куды вязуць на прадажу свае тавары і добра на гэтым зарабляюць. Вось, англійскі флот перэймае нямецкіе гандлёвые караблі і гэтак спыняе нямецкі гандэль с колоніямі, а самые колоніі Англія памаленьку забірае у свае рукі.

Гэтак немцам і іх хаўруснікам аўстрыйцам вайна ня суліць нічога добраго. Ды у Нямеччыне спадзяюцца хатняй вайны: імпэратар Вільгэльм II прыказаў арэштаваць глаўнаго нямецкаго соціаліста Лібкнэхта ды разстрэляць яго, а так сама арэштаваў цэнтральны камітэт соціал-дэмакратоў і іх кассу. А як соціалістоў у Нямеччыне—больш мільёна, дык німа ведама, ці захочуць яны ціха сядзець і ці не пачнецца тамака завіруха. Ужо у Бэрліне адбываюцца демонстраціі проці імпэратара і насьледніка, каторых вінаваццяць у гэтай сусьветнай вайне.

Чым усё скончыцца, нет ведама. Адно можна сказаць, што вайна доўга не пацягнецца: лішне многа ахвяр забярэ яна, лішне многа грошы трэба на тое, каб прахарчэваць мільённые арміі.

ВАЙНА.

Руско-Аустрыяцкая.

24 ліпня а 6¼ гадзіне вечэра Аўстрыя аб'явіла вайну Расеі.

А шостай гадзіне раніцы, за 12 гадзін да аб'яўленьня нам вайны, Аўстрыякі каля Волочыска стрэлялі з ружжаў у нашых часавых, узарвалі шпалы і апоры жэлезнадарожнаго мосту цераз пагранічную рэку Збруч, але граніцы не перайшлі. Каля Тарноруга, Цэхацова і Сатанова пачалася ружэйная перастрэлка; нашы раз'езды, падходзіўшые к Сольдау, былі абстрэліваны з гармат. Станція Іллаво і Наржым спалены.

Глаўны штаб маець весткі, што аўстрыякі усілена вядуць войска у Галіцію.

Паведамляюць, што блізка Ру-

мынскай граніцы, аўстрыяцкі атрад перайшоў расейскую граніцу і патпаліў нашы пагранічные вёскі.

На расейско-аўстрыяцк граніцы Аўстрыя зьбірае у адно кавалерыю (конная войска), дзеля гэтаго тут трэба спадзевацца болей сурʼёзных здарэньнеў, чымся на расейска-нямецкай граніцы.

У Аўстрыі прызыўны узрост паніжэн з 21 да 17 гадоў.

27 ліпня. Расейскае войска ўступіла ў Аўстрыяцкую зямлю ў даліне рэчкі Стыры, гонючы перад сабой пярэдніе непрыяцельскіе атрады.

Горад Андржаеў занят аўстрыякамі. На граніцы Кіеўскаго ваеннаго округу ворагам занята Радзіволоўская таможня.

У Нікалаеў дастаўлены затрыманы на моры аўстрыяцкі параход «Стэльля» з макухамі.

26 і 27 ліпня адбывалася бітва с аўстрыяцкім войскам між Берэстэчкам і Пачаевом. Аўстрыякі адбіты. Непрыяцель, атступаючы на Радзівілаво, патпаліў Броды, якіе затым былі заняты нашым войскам, патушыўшым пажар. У Берэстэчка дастаўлена шмат раненых і пленных аўстрыякоў. Вораг зражаецца неахвотна, кідаець аружжэ і з ахвотай аддаецца у палон.

Уваўшоўшае ў Келецкую губэрню аўстрыяцкае войска умацоўваецца у ваколіцы Барагова і Ратое. Блізка Стопніцы адбываецца перэправа цераз Віслу.

Руско-Нямецкая.

Глаўнае упраўленьне генеральнаго штабу паведамляе, што за два дні да стычак пярэдніх часьцей войска пад Эйдкуненом немцы панеслі страты болей як 100 чалавек забітых, а афіцэра і 6 ніжніх чыноў узята у палон Значную лічбу раненых немцы вывезлі чыгункай. Брыгада нямецкай конніцы напроці Эйдкунена ухілілася ад стычкі з нашай конніцай, праводжэная агнём нашай артылерыі, скрылася ў Сталупенене.

На Ломжынской граніцы адбываюцца частые стычкі нашых разʼездоў з непрыяцельскімі. Ёсьць узятые намі у палон.

Над Кальварыей праляцеў нямецкі аэроплян. Са Сталупенена нямецкая артылерыя (гарматы) абстрэлівала наш разʼезд. У бітве под Эйдкунен мы ўзялі адзін нямецкі кулемёт.

Нямецкае войска ўзрыла шасу ад Полангена да Мэмэля глыбокімі канавамі і насыпалі насыпы, каб перашкодзіць наступаньню расейскіх войск.

У Нямеччыне назначэн прызыў усяго мужчынскаго насельнення узростам ад 17 да 45 году.

Каля станціі Прэйкус блізка Мэмеля, выкрыты нямецкіе аўтомобілі с кулемётамі. У сёдлах забітых немцоў знайдзены карты ковенскіх укрэпленьняў. На бліжэйшых к нам станціях нямецкіх жалезных дарог выкрыты баевые поезды с пяхотай.

Влоцлаўск заняты невялікім нямецкім атрадам. У рускіх гандлёвых портах (прыстанях) затрымана 26 нямецкіх і аўстрыяцкіх параходоў.

Нямецко-Французская.

Французы займаюць Эльзас і Лётарынгію, каторые калісь Нямеччына была забрала у Французоў. Жыхары гэтых старонах перадаюцца на старану французоў і ідуць проці немцоў.

Номіні. Французская кавалерыя захапіла нямецкі патруль, які заявіў, што два дні ён нічаго не еў.

Ле. Французскіе пехацінцы і разведчыкі засталі ў расплох немецкі патруль. Сем чалавек забілі, у той лічбе і афіцэра, а рэшта уцяклі.

Французы заселі і моцна утрымліваюць Мюльгаўзэн і Альткірх, маючы перад сабой сільна умацаваны лес Гарт. Частые стычкі адбываюцца па ўсім фронту. Немцы і французы атрымалі падмогу.

Нямецко-Бэльгійская.

Ад колькі дзён немцы здабываюць бэльгійскую крэпасьць Льеж. Цяперака газэты пішуць, што немцы у крэпасьць увайшлі, хоць акалічные укрэпленьня астаюцца ешчэ у руках бэльгійцаў. Страты нямецкіе, як яны самі аблічываюць, даходзяць да 15—20 тысяч забітых і раненых.

Бэльгійцы змобілізавалі армію у 150 тысяч, каторай камандуе сам кароль.

Паведамляюць, што бэльгійскае войска знішчожыла два нямецкіе паўкі каля Спа.

Дывізія нямецкай кавалерыі после перахода Мааса праве усім знішчожэна бэльгійскай кавалерыей.

Кажуць, што цяпер французы і бэльгійцы пяройдуць адначасьне у наступленьне, стасоўна да раней выробленаго пляну.

Англо-Нямецкая вайна.

24 ліпня англіцкая баевая эскадра Атлянтыцкаго акіяну злучылася на высаце Флісынгена с французскай эскадрай, абараняючай паўночнае пабярэжэ Францыі. Англо-французы яўляюцца поўнымі панамі палажэньня. Праліў саўсім у іх руках. Ат Гібралтару да Кале ні адзін нямецкі параход на можэ паявіцца на водах Атлянтыкі.

Ангельская эскадра захапіла 50 нямецкіх параходаў.

Немцы у Швайцарыі.

Нямецкае войска увайшло у Швайцарыю.

Сэрбска-Аустрыяцкая.

Як паведамляюць, то Белград (сталіца Сэрбіі) Аўстрыякамі ешчэ не ўзяты, толькі аўстрыяцкае войска ужо каторы дзень яго абстрэлівае.

У Сэрбіі паклікана пад аружжэ усіх жыхароў мужчын.

У аколіцах Угоя, войска сэрбскае перайшло аўстрыяцкую граніцу, і атакавала аўстрыякоў, пераследуючы ім атступленьне. Аўстрыякіʼ пазбыўшыся афіцэра, пад афіцэра і 200 салдатоў, атступілі к Вышэграду, і там акопываюцца. Сэрбы маняцца перайці ў наступленьне на Аўстрыю.

Чэрнагорско-Аустрыяцкая.

23 ліпня Чэрнагорыя абʼявіла вайну Аўстрыі, ссылаючыся на тое, што Аўстрыя напала на хаўрусніцу Чэрнагорыі Сэрбію, завела надʼзвычайные ваенные парадкі на чэрнагорскай граніцы, і што Нямеччына, хаўрусніца Аўстрыі, абʼявіла вайну Расеі, адвечнай апякунцэ Чэрнагорыі.

Чэрнагорцы занялі Будву у Воккі-Каторскай і, вітаные жыхарамі завялі там сваё самоупраўленьне. Жыхары дабравольна яўляюцца пад чэрнагорскіе знамёны. Чэрнагорскае войска заняло Спіч, Паштрвіч і горад Буву, узяло прыступам Металку, Сенакос і акружаючые высоты. 25 ліпня была перастрэлка каля Урвішты, на граніцы Босніі, каторую у сваім часе аўстрыякі забралі ад Сэрбіі. Так сама чэрнагорцы занялі у Герцоговіне блокгаўз Клобук.

Аустро-Французская.

29 ліпня. Францыя абʼявіла вайну Аўстрыі; з дня на дзень чэкаюць, што і Англія абʼявіць вайну аўстрыякам.

Португалія.

Паведамляюць з Ліссабону (сталіцы Португаліі), што парлямэнт (дума) ў надʼзвычайным заседаньні прыняў рэзолюцію з заяўленьнем, што Португалія, стасоўна да даўнейшых дагавораў, становіцца па старане Англіі, і ваенным параходам прыказано прыгатаўляюцца к крэйсерству (к плаваньню).

Швэція.

Мобілізація праходзіць спакойна. Прызванные дабравольна яўляюцца. Ваенны міністр прыняў меры к абароне укрэпленных мейсц у розных пунктах краю.

Румынія.

У Румыніі мобілізація. Увесь румынскі флот размясьціўся напроці балгарскаго Рушчука, які, чуць толькі Болгарыя умешаецца ў вайну, будзе абстрэляны.

Японія.

Токіо. Першая і другая нямецкіе эскадры вышлі ў морэ пад начальствам адмірала Дэва. Газэты высказываюцца, каб за раз-жэ Японія абʼявіла немцам вайну, заяўляючы, што Нямеччына павінна аддаць японцам на заўсёды Кіао-Чао.

Амэрыка.

Прэзыдэнт Вільсон заафяраваў ваюючым Эўропэйскім дзержавам пасрэдніцтва Амэрыкі. Гасударственны сэкрэтар Брайан склікаў конфэрэнцію (нараду) прэдстаўнікоў усіх эўропэйскіх дзержаў. Думаюць, што будуць ім перэданы падробные паведамленьня аб праекце прэзыдэнта аб замірэньні.

З Беларусі і Літвы.

З Віленшчыны

Кары за праступкі у ваенны час.

Камандуючый арміей апавесціў, што цяпер будуць судзіць ваенным судом за такіе праступкі: 1) За разбой. 2) За умысны падпал. 3) За умысны падпал ці умыснае знішчожэньне або псуцьцё рэчэй ваенных і наагул усяго належачаго да рэчэў нападу, або абароны, а такжэ запасу харчоў і пошыру. 4) За умыснае знішчажэньне, або псуцьцё усіх прылад, служачых для правіцельственный карысці: а) тэлеграфоў, тэлефоноў ці іншых прылад ужываных для перадачы вестак; б) жалезных дарог і прылад жалезнадарожных, вадакачак, майстэрэнь і інш. 5) За аружнае спраціўленьне ўласці, паліції і інш. 6) За забастоўкі. 7) За выроб, куплю, пераховываньне, і збыт без павіннаго на тое позваленьня ўзрыўных рэчэй і знараддзя.

Апрача гэтаго будзе разбіраць ваенны суд такіе справы: 1) За зневажэньне паліціі і іншай стражы у час выпаўненьня імі сваіх павіннасцей. 2) За самавольнае пакіданьне мейсца, назначэнаго для жыцьця па законнаму распараджэньню судовай ці правіцельственнай ўласці, а такжэ за самавольны паварот у тые мейсцы, аткуль вінаватые высланы.

Аб пісьмах і тэлеграмах у армію.

Глаўнае упраўленьне почты і тэлеграфу паведамляе, што на адрэсах тэлеграм і пісьмаў, атпраўляных у дзействующую армію, трэба пісаць толькі чын, імя, отчэство (па бацьку) і фамілію (прозвішчэ) таго, каму пішэцца пісьмо, і названьне полку ці установы, у якой ён служыць. Пісаць на адрэсе мейсцэ, дзе знаходзіцца войска або вайсковые установы, забараняецца і такіе пісьмы почта ня будзе прымаць і высылаць.

Простые (не заказаные) пісьмы вагой да $2^{1}/_{2}$ лотаў, а такжэ аткрыткі, адрэсованые на імя салдат і вышэйшых чыноў арміі і ўсіх установаў пры ёй, перасылаюцца бесплатна; так што марак наклеіваць ня трэба на гэткіе пісьмы.

Здарэньне у концэ.

21 ліпня ехаў у концэ у г. Вільні запасны ніжні чын Б. Зубальскі і па дарозе пазваляў сабе вінавацць расейскі урад за вайну з Нямеччынай, выказываючы, што ён хочэ, каб немцы атрымалі верх над Расеей. Публіка затрымала конку і саставілі пратакол. А глаўнакамандуючы такую палажыў рэзалюцію: «Прыймаючы пад увагу, што па суду яму могнай кары не належыцца, дык усыпаць Зубальскаму сто розаг, ды што называецца, а затым атправіць у сваю вайсковую часьць у пярэдніе рады».

Ваенна-пленные.

Праз Вільню на днях перавезьлі у глыб Расеі шэсць вагоноў з немцамі узятымі у палон. У Віленскай бальніцы памешчана чатырох раненых нямецкіх афіцэроў.

Абаспечэньне семей запасных.

—o—

Ад упраўленьня воінскай павіннасці апавешчаецца:

Па закону 25 чэрвеня 1913 г. семьі ніжніх чыноў запаса і ратнікоў апалчэньня, пакліканых с прычыны вайны на чыннную ваенную службу, будуць атрымліваць ад казны падмогу.

Атрымліваць падмогу маюць права:

1) Жонка і дзеці прызванаго ва ўсіх прыпадках і 2) бацька, матка, дзед, бабка, браты і сёстры прызванаго, калі яны жылі з яго працы.

Велічына штомесячнай грашавой падмогі кожнаму с члену сямьі прызванаго устанаўліваецца для кожнай мейсцовасьці (павета, аколіцы, воласці) па вылічаньню кошту харчавой бонды. Бонда на душу: 1 пуд 28 ф. мукі, 10 ф. круп., 4 фунты солі і 1 фунт алею.

Малалетніе дзеці да 5 гадоў атрымляюць палавіну.

Усцігшые 17 гадоў сыны і незамужніе дочкі прызванных атрымліваюць падмогу толькі калі яны нездатны да працы.

Семьі прызванных маюць права карыстаць з гэтай падмогі з дня атпраўленьня іх карміцелёў на службу, але першая выдача будзе выдана пасьля абсьледаваньня на мейсцы асабістаго складу гэтых семей.

Выдавацца падмога будзе у валасных, гмінных, станічных і сельскіх праўленьнях, а ў гарадох — у гарадзкіх управах.

Агляд кніг.

Родные Зьявы, зборнік апавяданьнеў *Тараса Гушчы*. Вільня, 1914 г., 240 стр., 8°, цэна 60 кап.

Рунь, зборнік апавяданьнеў *М. Гарэцкаго*. Вільня, 1914 г., 136 стр., 8°, цэна 40 кап.

Курганная Кветка, зборнік вершоў *Констанціі Буйло*. Вільня, 1914 г., 88 стр., 8°, цэна 25 кап.

Якім Бяздольны, апавяданьне *Пётры Беларуса*. Вільня, 1914 г., 54 стр., 8°, цэна 15 кап.

Усе кніжкі выдало Беларускае Выдавецкае Таварыство у Вільні, маюць прыгожые, з рысункамі вокладкі, і надрукованы на добрай таўстой паперы. Глаўны склад, дзе можна купляць і выпісываць: **Беларуская Кнігарня**, *Вільня, Завальная, 7.*

Рэдактар-Выдавец **І. Луцэвіч.**

Друкарня Мырціна Кухты, Татарская 20.